

Verksamhetsberättelse 2023

FUTURION

Ett år av AI, arbetstid och digital integritet i arbetslivet

Generativ AI dominerade samhällsdebatten 2023. I början av året sprider sig ryktet att företaget Open AI har lanserat språkmodellen ChatGPT och det är på många sätt startskottet för debatten om generativ AI:s effekter. Futurion var inte sen på bollen – vi var faktiskt till och med bland de första i Sverige med att arrangera kunskapande seminarier och workshops på området. Seminarier serien AI & Jobben var mer än fullbokad hela våren. I debattartiklar och TV-intervjuer lyfte Futurion fram AI:s påverkan för jobben, unga på arbetsmarknaden och löneutvecklingen. Så även i samtal, analyser och föreläsningar under året. Bland annat fick vi tillfälle att gästföreläsa på Personal & Chef-mässan, EU:s 112-dagar och e-förvaltningsdagarna 2023. Arbetstid har varit ett annat tema under året för Futurion. Teknikutvecklingen, inte minst i kölvattnet av AI, återaktualiserar arbetstidsför-

kortning då vi blir mer produktiva på våra jobb. Vi har ju historiskt också växlat ut ökat välbefinnande i tid, som längre semestrar och kortare arbetsveckor. Är det dags igen för en arbetstidsförkortning? I Almedalen presenterades rapporten *Är vi för alltid fast i åttatimmarsdagen?* Och under hösten har en seminarier serie hållits: Tankar om tid, där olika perspektiv har brutits och olika röster hörts, såsom filosofer, sociologer och ekonomer.

Under hösten presenterades undersökningen *Det nya övervakningssambället – om integritet i arbetslivet*. Den uppmärksammades bland annat med ett uppslag i Dagens industri och med ett flertal artiklar såväl på debattsidor som på nyhetssidor. När vårt arbetsliv blir alltmer digitalt lämnar vi fler spår efter oss och den nya tekniken kan kränka vår personliga integritet på arbetsplatsen. Var går de nya gränserna och hur omfattande är övervakningen? AI innebär en maktförskjutning som saknar motstycke på våra arbetsplatser och det är hög tid att prioritera digital integritet i det fackliga arbetet.

Digital integritet var också temaspår när Futurion var innehållspartner till Internetdagarna – ett av Sveriges viktigaste event för kunskap om internet och digitalisering med över 3 000 deltagare. Vi arrangerade ett flertal paneler där vi lyfte integritet ur flera perspektiv.

Ytterligare ett perspektiv som har lyfts är att digitaliseringen av våra samhällen och arbetsplatser sker i hög grad utan kvinnlig representation vilket ger efterverkningar i generationer framåt. Futurion tog därför initiativet till boken *Felkod kvinna*, en antologi om när kvinnor saknas i digitaliseringen och vilka konsekvenser det innebär för jämställdheten. Boken gavs ut av ett förlag och en flertal artiklar och samtal genomfördes. Innan årets slut bjöds också in till lanseringen av vår rapport *Parterna & politiken*.

Jag hoppas och tror att 2024 kommer bli minst lika spännande och jag ser fram emot fler samtal om jobben, arbetslivet och villkoren för fackligt arbete!

Ann-Therése Enarsson,
vd Futurion

”AI innebär en maktförskjutning som saknar motstycke på våra arbetsplatser”

Innehåll

AI och jobben	6
Digital integritet	10
Tankar om arbetstid	12
Feministisk digitalisering	16
Framtidens färdigheter	18
Futurions styrelse	22

Engagerad publik och många diskussioner under vårens seminarier och workshops om AI.

”Vi måste möta artificiell intelligens med human intelligens”

Ann-Therése Enarsson, vd Futurion

Patrick Couch, Christian Landgren, Paulina Modlitba och Ann-Therése Enarsson diskuterar hur generativ AI påverkar våra jobb.

AI och jobben

Genombrottet för generativ AI dominerade samhällsdebatten 2023. Futurion var en efterfrågad expert och bidrog aktivt med samtal, analyser och föreläsningar om det banbrytande inträdet av AI i arbetslivet.

Seminarieriserie: AI och jobben

Tre fullbelagda nedslag om ChatGPT och generativ AI, om vinnare och förlorare när AI tar över i arbetslivet och betydelsen av etiska riktlinjer och ramverk i en alltmer digitaliserat arbetsvärld.

Medverkande: **Patrick Couch**, Nordic AI-Labs, **Anders Enström**, matematik- och tekniklärare, **Christian Landgren**, vd Iteam, **Paulina Modlitba**, moderator och techfluencer, **Simon Norrthon**, skådespelare och ordförande för Scen & Film, **Anna Eidvall**, partner och advokat på MAQS advokatbyrå, **Kashayar Farmanbar**, tidigare digitaliseringsminister, **Ann-Therése Enarsson**, vd Futurion.

”Vart annat jobb kommer påverkas”

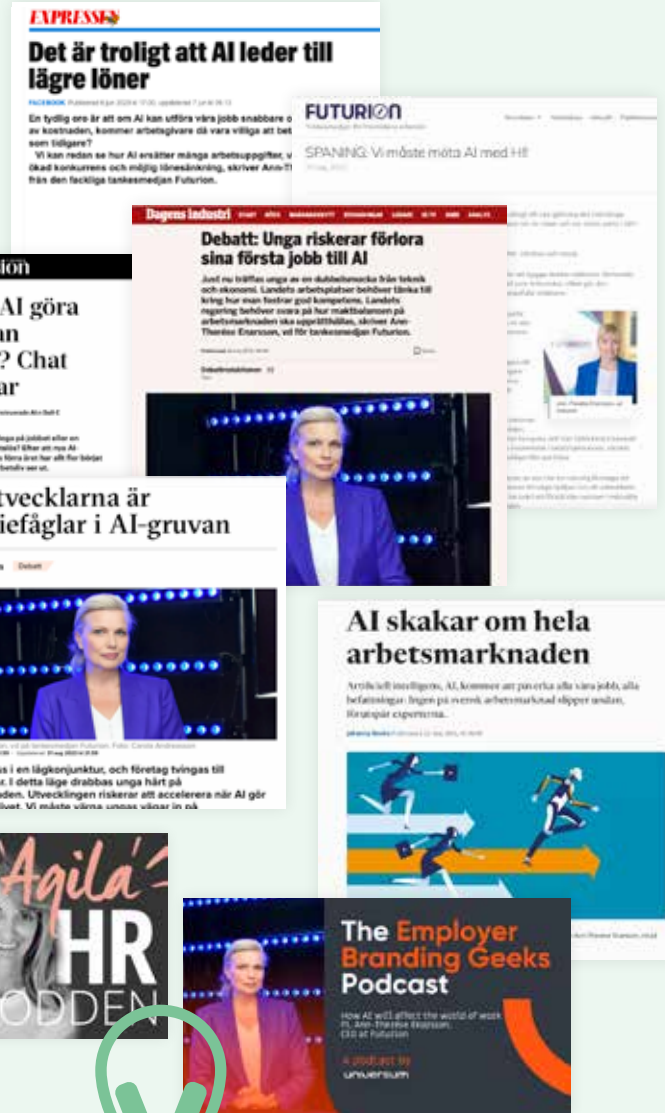
I TV4:s Nyhetsmorgon, 4 maj 2023 berättade Futurions vd **Ann-Therése Enarsson** om vilka arbetsuppgifter som väntas ersättas av AI i framtiden.

Futurion i AI-debatten

Futurion hade en framträdande roll i samhällsdebatten om AI och dess effekter på arbetsmarknaden med debattartiklar i DI och Expressen men också spaningar och intervjuer i fackpress och poddar.

”Fackens roll ökar när AI ritar om kartan för både omställning och jobb”

Ann-Therése Enarsson, vd Futurion

Teamsdagen

Futurions vd Ann-Therése Enarsson pratade om AI och arbetsplatsen som inledningstalare på Teamsdagen, arrangerad av Microsoft.

AI i Almedalen

Pallar demokratin AI och vilken roll spelar fackförbunden när AI revolutionerar arbetslivet? Det frågade vi oss under Futurions gästspel i TCO-landet under Almedalsveckan.

Medverkande: **Andrea Liebman**, senior analytiker på Myndigheten för psykologiskt försvar, **Evin Incir**, Europaparlamentariker (S), **Anton Holmlund**, 1:e vice ordförande, Liberala ungdomsförbundet, **Ann-Therése Enarsson**, vd, Futurion och moderator **Carl Melin**, samhällsanalytiker.

Trendspaning från SXSW

Techprofilerna **Paulina Modlitba** och **Karin Zingmark** rapporterade från innovationsfestivalen SXSW i Austin, där generativ AI i arbetslivet var en av de hetaste frågorna.

Digital integritet

Furion fortsatte att sätta fokus på digital integritet i arbetslivet. Med fler digitala fotspår och ny teknik kan arbetstagare övervakas i realtid och med AI:s hjälp kan mönster och beteenden förutspås. Den maktförskjutning som nu sker på arbetsplatserna saknar motstycke. Hur facken värnar den digitala integriteten är en viktig arbetsmiljöfråga.

Rapport: Svenskarna är negativa till övervakning

Möjligheterna för arbetsgivare att digitalt övervaka sina anställda ökar snabbt. I oktober släppte Furion en undersökning som 2023 visar att de flesta svenskar är starkt negativa till övervakningen.

Furions vd **Ann-Therése Enarsson** berättade om undersökningen och om utvecklingen inom digital övervakning i ett reportage i Dagens Industri i oktober.

Debatt

"Vi behöver få kunskap om hur utbredd den digitala övervakningen på jobbet är" krävde Ann-Therése Enarsson i en debattartikel i Expressen.

Partnerskap: Integritet i fokus på Internetdagarna

Som partner till **Internetdagarna 2023** arrangerade Furion ett temaspår om digital integritet där såväl betydelsen och konsekvenser för demokrati som arbetsplats lyftes i olika paneler som under dagen bestod av:

Daniel Gillblad, Chalmers AI Research, **Peter Hellberg**, Unionen, **Susanna Kjällström**, Unionen, **Paulina Modlitba**, techfluencer, **Patrick Couch**, HP, **Carl Heath**, RISE, **Marcin de Kaminski**, expert mänskliga rättigheter, **Kristina Sandklef**, Kina-expert.

Samtalen modererades av Furions **Ann-Therése Enarsson** och **Anton Landehag**.

Furion höll i flera egna programpunkter och medverkade i andra.

”Rimligtvis kommer vi även i framtiden att jobba mindre. Men sättet att nå dit är inte givet”

Mats Essemyr, arbetstidsexpert

Diskussionen om arbetstid har fått nytt bränsle i och med AI.

FOTO: JOHNER

Tankar om arbetstid

Den lagstadgade arbetstiden har inte förkortats sedan 1970-talet, men diskussionen har fått nytt bränsle. Under 2023 gjorde Futurion en djupdykning i frågan.

Rapport: Är vi för alltid fast i 8-timmarsdagen?

Arbetstidsexperten **Mats Essemyr**s redogörelse om möjligheterna och riskerna som förkortad arbetstid skulle föra med sig.

”Hur vi reformerar arbetstiden nu när tekniken ger oss möjlighet är ett av de viktigare samhällsprojekten”

Ann-Therése Enarsson, vd Futurion, debatterar i Arbetsvärlden.

Arbets- tid i Almedalen

Är fyradagarsveckan det nya svarta? Under årets Almedalsvecka diskuterade Futurion hur politikerna och arbetsmarknadens parter ställer sig till förkortad arbetstid.

Medverkande: **Veronica Magnusson**, ordförande Fackförbundet Vision, **Mats Essemyr**, doktor i ekonomisk historia, **Oliver Rosengren**, riksdagsledamot (M), **Ann-Therése Enarsson**, vd Futurion och **Jim Svensk Larm**, riksdagsledamot (S).

Seminarie- serie: Tankar om tid

Futurion arrangerade tre högaktuella samtal om arbets- tidsförkortning, generationsskillnader och om hur teknisk utveckling och ändrade värderingar påverkar vår syn på arbetstid.

Medverkande: **Roland Paulsen**, docent i sociologi vid Lunds universitet, **Ingrid Zakrisson**, professor i psykologi, Mittuniversitetet, **Johanna Alm Dahlin**, utredningschef, fackförbundet DIK, **Lars Göran Kecklund**, professor vid Stressforskningsinstitutet, Stockholms universitet, **Mats Essemyr**, arbetstidsexpert, **Ann-Therése Enarsson**, vd Futurion, **Anders Parment**, ek. dr. och lektor i företags- ekonomi vid Stockholm Business School, **Anna-Carin Alderin**, förändringsledare, 4 Day Week Sverige, **Dalia Eid**, 2:a vice ordförande Vision, **Oskar Nordström Skans**, professor i nationalekonomi vid Uppsala Universtitet, **Anton Landehag**, samhällsanalytiker Futurion.

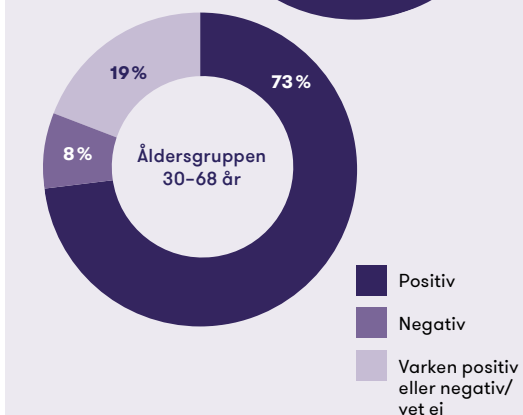
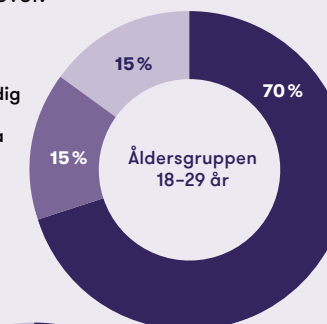

68 procent skulle välja kortare arbets- dagar före längre semester.

Undersökning: Även unga vill jobba mindre

Futurions Novusundersökning från december visade att över 70 procent vill ha kortare arbetstid. Ett skifte från tidigare är att även de yngsta på arbetsmarknaden vill jobba mindre framöver.

Hur ställer du dig till förslaget om att förkorta arbetstiden ytterligare?

Feministisk digitalisering

Trots att kvinnor spelade en central roll i att forma vår digitala verklighet är deras närvaro inom techsektorn idag påfallande liten. Med antologin *Felkod kvinna* kastade Futurion ljus på konsekvenserna av den manliga dominansen.

7 starka röster i Futurions bok

I Futurions antologi *Felkod kvinna* delar sju kvinnliga techexperter med sig av sina perspektiv på kvinnornas betydelse för den digitala utvecklingen – genom historien och inför framtiden.

Författare: **Katarina Blomkvist**, Founder Daily Innovation, docent

Uppsala universitet, **Ebtisam Mohammedsalih**, Årets IT-tjej 2019, **Anne-Marie Eklund Löwinder**, cybersäkerhetsspecialist, **Anna-Karin Edstedt Bonamy**, vd Doctrin, **Sandra Mattsson**, RISE Research Institutes of Sweden, **Dora Palfi**, grundare av Imagi, **Ann-Therése Enarsson**, vd på Futurion.

Debatt om feministisk digitalisering

Kvinnornas frånvaro i den digitala utvecklingen lyftes i debattartiklar i bland annat Dagens Industri och Breakit.

Parisa Amiri ledde utfrågningen av författarna till *Felkod kvinna*.

”Låt oss inspireras av Ada Lovelace, Elsa-Karin Boestad Nilsson och andra kvinnliga pionjärer”

Ann-Therése Enarsson, vd Futurion

Boklansering: Spännande författarsamtal

Flera av författarna samlades på Futurions bokrelease i Stockholm, där Parisa Amiri ledde ett spännande samtal om kvinnor och digitalisering.

27%

Bara 27 procent av de som är svagast på arbetsmarknaden får tillräcklig kompetensutveckling, enligt Futurions undersökning.

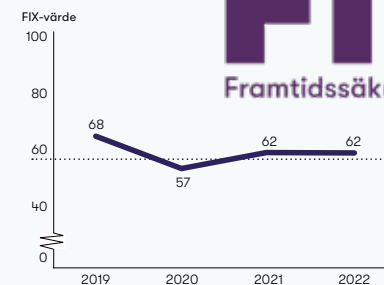
FOTO: JOHNER

Framtidens färdigheter

Tjänstemännens behov av ständig kompetensutveckling och framtidssäkring blir ännu viktigare när generativ AI tar plats i arbetslivet. Det var ett fokusområde för Futurion under 2023, inte minst i podden *Framtidens färdigheter*.

Framtidssäkringsindex FIX 2023

Nästan dubbelt så många som före pandemin upplever sin ställning på arbetsmarknaden som hotad. Futurions FIX-värde låg still på 62, en bra bit under nivån före pandemin. Många av dem som upplever sin position som hotad på arbetsmarknaden tror att de skulle behöva vidareutbilda sig för att behålla sina jobb. Samtidigt uppger hälften av dem att de inte erbjuds kompetensutveckling av sin arbetsgivare.

FIX
Framtidssäkringsindex

Fackens betydelse för kompetensutveckling underskattas, skrev Dagens Opinion om Futurions FIX-rapport.

Podden Framtidens färdigheter

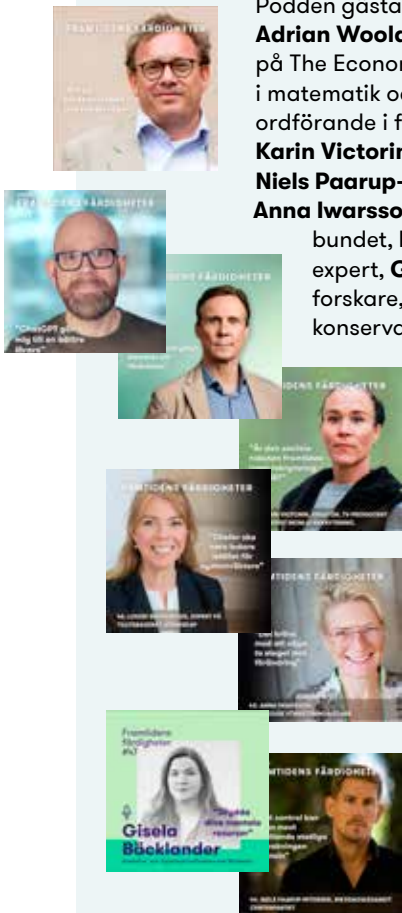

Framtidens färdigheter hittar du på Spotify, iTunes och andra ställen där poddar finns.

Fururions långkörare, podcasten *Framtidens färdigheter*, gjorde sin sjunde säsong 2023 med tio högaktuella avsnitt.

Podden gästades under året av:

Adrian Wooldridge, tidigare politisk redaktör på The Economist, **Anders Enström**, lärare i matematik och teknik, **Simon Norrthon**, ordförande i fackförbundet Scen & Film, **Karin Victorin**, tv-producent och AI-expert, **Niels Paarup-Petersen**, riksdagsledamot (C), **Anna Iwarsson**, ordförande i Riksidrottsförbundet, **Louise Bringselius**, ledarskaps-expert, **Gisela Bäcklander**, arbetslivsforskare, **Roland Poirier Martinsson**, konservativ filosof, **Britta Lejon**, ordförande i fackförbundet ST och tidigare demokratiminister, **Carl Melin**, samhällsanalytiker och **Fredrik Heintz**, professor och AI-forskare.

”Jag har inte något emot politiska bråk, de tydliggör skillnaderna”

Britta Lejon, ordförande i ST och tidigare demokratiminister

”Vi kan ställa oss frågan hur AI kan hjälpa till att lösa de utmaningar arbetsmarknadspolitiken står inför”

Fredrik Heintz, professor och AI-forskare vid Linköpings universitet

FOTO: ANNA NILSEN, LINKÖPINGS UNIVERSITET

Mindre vidareutbildning för dem med svag ställning på arbetsmarknaden

Över en fjärdedel av de arbetande svenskar upplever sig ha en svag ställning på arbetsmarknaden. - Vi ser att klyftorna ökar mellan olika grupper framtidstro. Det är en utveckling som bekymrar mig, säger Ann-Therese Enarsson, vd på tankemedjan Futurion.

Andelen yrkesverksamma svenskar som upplever att de har en svag ställning på arbetsmarknaden har än dubblerades från 14 procent 2019 till 31 procent 2020. Samtidigt minskade andelen personer som upplever sig ha en stark ställning på arbetsmarknaden från 26 procent 2019 till 13 procent 2020.

Klyftan ökar mellan olika grupper framtidstro, och det hade inte behövt vara så.

KOLLEGA

Debatt: Kompetensutveckling ger framtidstro

Debatt Mer och snabbare kompetensutveckling – ett måste

Debatt om kompetensutveckling

Behovet av mer och bättre kompetensutveckling lyftes bland annat i en artikel i Dagens Nyheter och i debattartiklar i kollega och Jönköpings-Posten.

Futurions styrelse

Futurions styrelse är tillsatt av våra ägare – TCO och olika fackförbund inom tjänstemannasektorn.

Cecilia Fahlberg Pihlgren
Futurions ordförande

Veronica Magnusson
Visions förbundsordförande

Anders Åhlin
förbundssekreterare
Unionen

Carl Heath
Senior forskare och fokus-
ledare för området resilienta
informationssystem på RISE

Mikael Sjöberg
kanslichef TCO

Niklas Selberg
universitetslektor och forskare
i arbetsrätt, Lunds universitet

Maria Irving
vice ordförande Sveriges
Lärare

**Futurion är en tankesmedja
för framtidens arbetsliv.**

**Vi vill bidra med kunskap
och stimulera debatt i frågor
som rör tjänstemännens
framtida utmaningar på
arbetsmarknaden.**

